

РЕШЕНИЕ

№ 782

гр. Бургас, 22.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, V ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и осми февруари през две
хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Вяра Ив. Камбурова

Членове: Галя В. Белева

Димитър П. Стоянов

при участието на секретаря Таня Н. Михова
като разгледа докладваното от Галя В. Белева Въззивно гражданско дело №
20222100500116 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

Образувано е по повод въззивна жалба вх.№ 24613/18.11.2021г. по описа на РС Бургас,
подадена от Н. С. К., ЕГН *****, чрез адв. Марияна Пушева, съдебен адрес: гр.
Бургас, ул. “Генерал Гурко“ № 18, ет.3, против Решение № 1265 от 27.10.2021г. постановено
от РС Бургас по гр. д.№ 2220/2021 по описа на същия съд.

С посоченото решение е прекратено производството по иска на Н. С. К. от ***, против
ответника Националната агенция за приходите, гр. София, с ЕИК 131063188, с адрес: гр.
София, бул. „Княз Дондуков“ № 52, за приемане за установено, че ищецът не дължи сумата
от 220 лева по изпълнително дело № 79/2021 г. по описа на ЧСИ Георги Михалев, район на
действие - БОС, представляваща възнаграждение за оказана правна помощ за служебен
защитник по НАХД № 3446/2015 г. по описа на Районен съд – Бургас, като К. е осъден да
заплати на НАП сумата от 100 лева, представляваща съдебно-деловодни разноски. В тази му
част решението не е обжалвано и е влязло в сила.

Със същото решение е отхвърлен иска, предявен от Н. С. К., против Националното
бюро за правна помощ, с ЕИК 175018757, с адрес: гр. София, п. к. 1421, ул. „Развигор“ №1,
за приемане за установено, че ищецът не дължи сумата от 220 лева по изпълнително дело №
79/2021 г. по описа на ЧСИ Георги Михалев, район на действие - БОС, представляваща
възнаграждение за оказана правна помощ за служебен защитник по НАХД № 3446/2015 г.
по описа на Районен съд – Бургас, като К. е осъден да заплати на НБПП сумата от 100 лева,

представляваща съдебно-деловодни разноски.

Въззивната жалба е насочена срещу тази част от решението на БРС, с която е отхвърлен иска на ищеца срещу НБПП, както и в частта за присъдените на този ответник разноски.

Изложени са оплаквания, че в оспорената му част решението на БРС е незаконосъобразно и неправилно, поради нарушение на материалния и процесуалния закон. Сочи се, че решението е постановено при неправилни изводи и тълкувания на факти и доказателства по делото от първоинстанционния съд. Въведени са оплаквания, че изводите на съда са формални, не почиват на събраните доказателства в хода на досъдебното производство, а освен това противоречат на материалния закон, в резултат на което е постановен необоснован съдебен акт.

Посочва се, че съдът неправилно е приложил нормата на чл.3, ал.1, т.2 от ЗМДВИППП, според която спират да текат давностните срокове, с изтичането на които се погасяват или придобиват права, като я е тълкувал разширително и е счел, че същата е приложима и за публичноправните субекти. Изложени са подробни съображения в подкрепа на становището на въззивника, че Националното бюро за правна помощ е държавен орган и като публичноправен субект не може да се ползва от тази разпоредба. Цитира относима практика. Подчертава, че не дължи процесната сума по издадения изпълнителен лист, защото същата е погасена по давност, тъй като задължението му представлява частно държавно вземане, по отношение на което са приложими нормите за давността, уредени в ЗЗД. Съгласно чл.114 ЗЗД давността започва да тече от деня, в който вземането става изискуемо, или в процесния случай това е датата на влизане в сила на определение № 147/26.01.2016г. по НАХД № 3446/2015г. по описа на РС Бургас, а именно- 9.02.2016г. Изпълнителното дело срещу ищеца било образувано на 16.03.2021г., т.е. след изтичане на 5-годишния давностен срок, като не са налице основания за прекъсване на давността по чл.116 ЗЗД, нито вземането на ответника е признато от ищеца по надлежния ред.

Моли решението да бъде отменено, а вместо него да се постанови ново, с което предявения отрицателен установителен иск против НБПП бъде уважен. Претендира разноски в двете инстанции.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от Националното бюро за правна помощ, с ЕИК 175018757, с адрес: гр. София, ул. „Развигор“ №1, представявано от председателя на НБПП Наталия Илиева.

С него жалбата се оспорва като неоснователна и се иска решението на БРС да бъде потвърдено. Според въззиваемата страна, в обжалваната част решението на БРС е правилно и законосъобразно. Съдът правилно, с оглед целта на ЗМДВИППП да предпази всички субекти от негативните последици на пандемичната обстановка, приложил нормата на чл.3, ал.1, т.2 от закона към конкретния казус. Намира, че обратното тълкуване, застъпено от въззивника, би довело до неравно третиране на държавата и държавните органи, което не е легитимна цел на закона. Излага становище, че разноските за правна помощ по чл.27, ал.3 и по чл.27а, на основание чл.27 б от ЗПрП представляват частни държавни вземания и се събират от НАП въз основа на издаден от съда изпълнителен лист. С оглед характера на

тези вземания, НБПП следва да се приравни на частноправен субект, респективно- че държавата по отношение на тези вземания действа като частноправен субект, поради което нормата на чл.3, ал.1, т.2 от ЗМДВИППП е приложима и за процесното вземане. Изтъква, че след като по отношение събирането на тези вземания и давностните срокове за погасяването им се прилагат сроковете за вземанията на частноправните субекти, то и правилата за спиране на давностните срокове за вземанията на частноправните субекти следва да са приложими към частните държавни вземания. Акцентираща се, че в случая НБПП не действа като публичноправен субект, тъй като не е налице властническо правоотношение и вземанията на бюро за разноси за правна помощ се подчиняват на общите правила на ЗЗД, уреждащи давността, както и на правилата за събиране на вземанията на частноправните субекти, предвидени в ГПК.

Претендират се разноси- юрисконсултско възнаграждение.

В съдебно заседание процесуалните представители на страните поддържат своите становища, изложени по-горе и оспорват тези на насрещната страна.

По допустимостта на въззивното производство Бургаският окръжен съд намира следното:

Въззивната жалба е подадена в законоустановения срок от надлежно упълномощен представител на страна, която има правен интерес да обжалва съдебното решение. Жалбата отговаря на изискванията на чл.260 и чл.261 ГПК и е допустима. Ето защо делото следва да се разгледа по същество.

Бургаският окръжен съд, като взе предвид събраните по делото доказателства, становището на страните и съобрази относимите разпоредби на закона, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Ищецът Н. С. К. от гр.Созопол е предявил против Националното бюро за правна помощ и НАП, иск с правно основание чл.124, ал.1 ГПК вр. чл.439 ГПК- за установяване между страните, че ищецът не дължи сумата от 220 лв. в полза на бюджета на Националното бюро за правна помощ, представляваща възнаграждение за правна помощ за служебен защитник, оказана му по НАХД №3446/2015г. по описа на БРС, за събирането на която е образувано изпълнително дело № 79 по описа за 2021г. на ЧСИ Георги Михалев.

В исковата молба се сочи, че изпълнителното дело е образувано по молба на Националната агенция по приходите на дата 16.03.2021г., в която било посочено, че подлежащото на принудително изпълнение вземане е частно държавно вземане на основание чл.276 от ЗПП и се събира от НАП, като съгласно чл.163, ал.2 от ДОПК редът за събирането му е общия по ГПК. Неправилно ЧСИ посочил в ПДИ, че вземането следва да бъде изпълнено в 7- дневен срок, очевидно считайки го за публично.

Заявява, че не дължи сумата по издадения против него изпълнителен лист в полза на НБПП, като погасена с общата 5- годишна давност- чл.110 и чл.117 от ЗЗД. Соци, че правилата за давността при частните държавни вземания са уредени в ЗЗД, за разлика от тези за публичните държавни вземания, които са уредени в ДОПК. В случая давността започвала да тече от датата на влизане в сила на определението по НАХД №3446/2015г. по описа на БРС, а именно- 9.02.2016г., а изпълнителното производство било образувано след

изтичането на 5- годишния давностен срок, на 16.03.2021г. заявява, че не е признавал вземането, нито са били налице основания за прекъсването на давността.

Ангажирани са доказателства, претендират се разноски.

Ответникът- Национално бюро за правна помощ, представляван от председателя Наталия Илиева, е представил отговор в законния едномесечен срок от получаването на исковата молба. С него иска е оспорен по основание и размер и моли да бъде отхвърлен. Оспорва всички твърдения, изложени в исковата молба, включително за изтекла погасителна давност по чл.110 ЗЗД. Соча, че давността е прекъсната с образуването на изпълнителното дело. Изтъква, че давностният срок е спрял да тече в периода от 13.03.2020г. до 21.05.2020г. на основание чл.3, ал.1, т.2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение... Претендира разноски. Оспорва като прекомерно възнаграждението за разноски на пълномощника на ищеца. Не ангажира доказателства.

Вторият ответник- НАП също е представил отговор, с който оспорва иска като недопустим по отношение на този ответник. По същество намира иска за неоснователен. Изложени са съображения, че държавата като носител на частни държавни вземания се явява субект на частното право. В това й качество държавата е равнопоставена на физическите и юридическите лица, носители на правото на частна собственост. Затова намира, че в периода от 13.03.2020г. до 13.05.2021г. погасителната давност на спорното вземане е спряла да тече на основание чл.3, т.1 и т.2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение... и е следвало да изтече на 9.04.2021г. С молбата за образуване на изпълнителното дело давността е била прекъсната преди изтичането, поради което установителният иск е неоснователен. Прилага препис от молбата за образуване на изпълнителното дело.

Във връзка с отговорите на исковата молба и доклада на съда ищецът, чрез пълномощника си- адв. П., е представил становище, с което намира за неоснователни възраженията на ответниците. Посочено е, че разпоредбата на чл.3, т.1 и 2 от ЗМДВИППП се отнася до частноправните субекти, а НБПП е държавен орган, който упражнява дейност, свързана с изпълнението на публично-правни функции, който е юридическо лице на бюджетна издръжка към министъра на правосъдието- чл.6, ал.3 от ЗПП. Затова ищецът счита, че НБПП не е частно- правен субект, а публично- правен такъв и не може да се ползва от разпоредбата на чл.3, т.1 и т.2 от ЗМДВИППП за спиране на давностния срок. Цитирана е съдебна практика в посочения смисъл- Определение от 27.11.2019г. по търговско дело №1718 по описа на САС.

Районният съд е приел представените то страните писмени доказателства и е приложил като доказателство по делото преписът от изпълнителното дело.

С решението си районният съд е приел, че НАП не е надлежна страна по делото и е прекратил производството спрямо този ответник, като в тази му част съдебното решение е влязло в сила и не е предмет на въззивната проверка в настоящото производство.

По отношение на иска спрямо НБПП и спорния въпрос дали по отношение на процесното вземане е приложима нормата на чл. 3, ал. 1, т. 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното

събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, районният съд е приел следното.

Съгласно чл. 3, ал. 1, т. 2 от ЗМИВИППП, за срока от 13 март 2020 г. до отмяната на извънредното положение спират да текат давностните срокове, с изтичането на които се погасяват или придобиват права от частноправните субекти. Макар буквалният прочит да навежда на извод за приложимост на разпоредбата единствено към частноправните субекти, нормата следва да се тълкува с оглед целта на закона и във връзка с другите негови разпоредби. Безспорно е, че с този закон се цели да бъдат предпазени както гражданите, така и другите субекти на правото, включително и държавата чрез нейните публични органи, от негативните последици вследствие на пандемичната обстановка вследствие на Ковид 19. Това е видно от всички текстове на закона, с които бяха удължени всякакви срокове, така че да не бъдат загубени права не само от гражданите, но и от публичните субекти. Така например с § 29 от същия закон бе предвидено спиране на давностните срокове и за публичните държавни вземания, както и на редица други срокове, предвидени в ДОПК. Т.е. налага се извода, че едва ли разумът на закона е бил от спирането на течението на давността да бъдат изключени единствено частните държавни вземания, а по-скоро се касае за непрецизност на формулировката на чл. 3, като се вземат предвид и изключително кратките срокове, в които бяха изработени и приети тези текстове, както и извънредната обстановка в страната. Предвид гореизложеното съдът счита, че нормата на чл. 3, ал. 1, т. 2 е приложима към процесното вземане, като за периода от 13.03.2020 г. до 20.05.2020 г. давността не е текла. Поради това петгодишният давностен срок следва да се удължи с период от 69 дни и към 16.03.2021 г. - датата на молбата за образуване на изпълнителното производство, същият не е изтекъл. В молбата за образуване на изпълнително дело взискателят е поискал от ЧСИ да приложи конкретни изпълнителни способности чрез налагане на заповед на банкови сметки и на трудовото възнаграждение на длъжника, с което действие давността е прекъсната, а след това е била и спряна и със спирането на изпълнителното производство с молбата от 02.04.2017 г.". С тези мотиви районният съд е приел, че предявеният иск срещу Националното бюро за правна помощ е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

В рамките на правомощията си по чл.269 ГПК Бургаският окръжен съд приема, че обжалваното решение е валидно и допустимо.

Ето защо въззивната инстанция следва да разгледа спора по същество.

Фактическата обстановка е установена правилно от районния съд съобразно приложените доказателства, като пред въззивната инстанция страните не спорят по фактите.

На 10.02.2016г., въз основа на Определение № 147 от 26.01.2016г. по НАХД № 3446/2015г. по описа на Бургаския районен съд, е издаден изпълнителен лист в полза на Националното бюро за правна помощ против ищеца по настоящото дело Н.К. за сумата от 220 лв., представляваща възнаграждение за правна помощ. От изпълнителния лист се установява, че определението на съда, с което ищецът е бил осъден да заплати исковата сума на НППП е влязло в сила на 9.02.2016г. Изпълнително дело №79 по описа за 2021г. на ЧСИ Георги Михалев е образувано на 16.03.2021г. по молба на НАП. На основание чл.276 от ЗПП вземането на НБПП е частно държавно вземане, като предвид разпоредбата на чл.3,

ал.7, т.8 от ЗНАП във връзка с чл.163, ал.2 от ДОПК агенцията е оправомощена да събере това частно държавно вземане по реда на ГПК.

В молбата за образуване на изпълнителното дело е поискано налагане на заповед върху трудовото възнаграждение на длъжника Н.К..

По искане на К., с определение №358 от 1.04.2021г. по гр.д.№2220/2021г. на БРС, районният съд е допуснал обезпечение на иска по чл.439 ГПК на К. като е постановил спиране на изпълнението по изп.д.№79/21г. по описа на ЧСИ Георги Михалев.

При така установената фактическа обстановка, въззивната инстанция приема следните правни изводи.

Спорното вземане на НБПП против ищеца представлява частно държавно вземане- така чл.276 от ЗПП, като същото подлежи на принудително изпълнение по общия ред на ГПК- така чл.163, ал.2 от ДОПК. За този вид вземания са неприложими разпоредбите на чл.171 и чл.172 ДОПК, които касаят единствено публичните държавни вземания. Напротив, приложими са общите правила за давността, уредени в ЗЗД. Безспорно е, че това вземане се погасява с изтичането на 5 – годишна давност /така чл.110 ЗЗД/ от датата, на която вземането е станало изискуемо /чл.114 ЗЗД/, т.е. според настоящият съдебен състав това е датата, следваща датата на влизане в сила на определението на БРС, с което ищецът е осъден да заплати сумата от 220 лв. в полза на НБПП- в случая 10.02.2016г.

Доколкото изпълнителното дело е образувано на 16.03.2021г., т.е. повече от месец след като са изтекли 5 години от настъпване изискуемостта на вземането на НБПП против ищеца, спорният въпрос е дали давностният срок за него е спрял да тече на основание чл.3, ал.1 и 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020г., и за преодоляване на последиците, в сила от 13.03.2020г.

Въззивната инстанция споделя изцяло доводите на районния съд, че в случая намира приложение разпоредбата на чл.3, т.2 от цитирания закон. Вярно е, както твърди ищцовата страна, че тази норма /преди и след изменението ѝ/ касае давностните срокове, с изтичането на които се погасяват или придобиват права от частноправните субекти, както и че Националното бюро за правна помощ е независим държавен орган - юридическо лице, на бюджетна издръжка към министъра на правосъдието, със седалище в София /така чл.6, ал.3 от ЗПП/. В случая от значение е дали задължението на ищеца към НБПП произтича от частно-правно или публично- правно правоотношение, т.е. дали задължението на ищеца произтича от правоотношение, свързано с упражняване на властнически правомощия на държавния орган спрямо ищеца. Очевидно е, че това не е така.

На първо място следва да се има предвид, че дейността по предоставяне на правна защита по съдебни дела /в случая НАХД/ се осъществява от задължително от адвокат. Адвокатската защита /правната помощ/ представлява услуга срещу заплащане на възнаграждение- така чл.36, ал.1 от Закона адвокатурата. В случаите, когато страна не разполага със средства да заплати дължимото адвокатско възнаграждение, или участието на адвокат в съответното производство е задължително с оглед осигуряване на правото на защита на страната, от социални съображения е предвидено адвокатското възнаграждение да

бъде заплатено първоначално с публични средства, осигурени от държавния бюджет. Както основанията за предоставяне на правна помощ, така и основанията за възстановяване на разходите на НБПП, извършени за правната помощ на правоимащите лица са установени от закона. При заплащането на правната помощ на адвоката НБПП като държавен орган не действа като субект на държавна власт, макар и да се разпорежда с бюджетни средства.

От изложеното следва, че правоотношението по осигуряване на правна помощ в съдебно производство на лице, което няма средства да я заплати /респективно- участието на адвокат е задължително за осигуряване на правото на справедлив процес/, макар да не произтича от гражданско- правна сделка /договор с адвоката/ по принцип има гражданско- правен, а не публично- правен характер. Това, че заплащането на адвокатското възнаграждение се извършва при условия и ред, определени в ЗПП, с публични средства от държавен орган- НБПП, не прави правоотношението по предоставяне на правна помощ публично- правно. Касае се за гражданско правоотношение, чийто фактически състав е смесен, т.е. включва и административно- правни елементи /решението за предоставянето на правна помощ по чл.21, т.1 и т.2 ЗПП или отказа да се предостави такава, решението за изплащане на възнаграждение на адвоката от отказът за това и др./. Освен това и изричната норма на чл.276 от ЗПП сочи, че държавата, в лицето на НБПП като носител на частно държавно вземане в това правоотношение има качеството на субект на частното, а не публичното право.

Правилно районният съд е посочил, че след като цялостната уредба на спирането на процесуалните и давностните срокове в условията на извънредното положение е приложима както към правата и вземанията на частноправните субекти, така и за публичните държавни вземания /§29 от ПЗР на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение.../, липсва основание да се приеме, че намерението на законодателя е било единственото изключение от този принцип да бъде свързано с частните държавни вземания. Затова разпоредбата на чл.3, т.2 от Закона за мерките и действията при извънредното положение... следва да се тълкува разширително, като се приеме, че спирането на давността касае и вземанията на държавата- държавните органи и юридически лица, произтичащи от правоотношения в които същите имат качеството на участници в гражданско- правния оборот.

Ето защо, въззивната инстанция приема, че давностният срок за вземането на НБПП против ищеца е спрял да тече за периода на извънредното положение, поради което към датата на образуване на изпълнителното производство не е бил изтекъл. С подаването на молбата за образуване на изпълнителното дело, съдържаща конкретни искания за предприемане на изпълнителни действия давността е прекъсната и оттогава е започнала да тече нова давност. От изложеното следва, че вземането на НБПП спрямо ищеца за сумата от 220 лв.- разноски за правна помощ по НАХД №3446/2015 г. на БРС не е погасено по давност.

Ето защо искът по чл.439 ГПК е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

Понеже фактическите и правни изводи на двете съдебни инстанции съвпадат, обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на делото /въззивната жалба е приета за неоснователна/ на въззивника не се дължат разноски.

По принцип, предвид изхода на делото, въззиваемата страна има право на разноски. По делото обаче липсват данни НБПП да е било представлявано във въззивното производство от юрисконсулт, поради което и с оглед правилото на чл.78, ал.8 ГПК във вр. с чл.78, ал.1 ГПК- че на възстановяване подлежат действително извършените разноски, искането на въззиваемата страна за присъждане на разноски следва да бъде оставено без уважение.

Мотивиран от гореизложеното и на основание чл.271, ал.1, предл.1 ГПК, Бургаският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 1265 от 27.10.2021г. по гр.д.№ 2220/21г. на РС- Бургас.
ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на НБПП за присъждане на разноски за настоящото производство.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на касационно обжалване на основание чл.280, ал.3 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____